

Підмогильна Н. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Дрозд А. Г.

НБК «Чаплинська школа-гімназія»

ІНТЕРНЕТ-ПРОЄКТИ ЯК РЕСУРС МЕДІАОСВІТИ

У статті розглядаються актуальні для сучасної науки питання, пов'язані з медіаосвітою. Наявні різноманітні джерела із зазначених питань класифікуються за авторством і цільовою аудиторією, з-поміж них найбільший інтерес викликають навчальні посібники, медіапроекти, портали, сайти тощо. Видання медіаосвітньої тематики в Україні поступово розвиваються та набувають популярності як серед професійних діячів мас-медіа, так і серед споживачів виробленої ними інформації, але розглянутим нами ресурсам бракує системності. Як відомо, сучасна людина широко використовує інтернет-ресурси задля одержання інформації, перевірки різних фактів, віднаходження фейків, а також з метою розширення власних освітніх горизонтів. Важливим завданням є процес адаптації підлітків до сучасного медіапростору, а він доволі складний і суперечливий, саме на формування навичок реєстрації інформаційних потоків спрямовані зусилля численних науковців і педагогів, які працюють у царині медіаосвіти. Дослідницьку увагу зосереджено на інтернет-ресурсі «Детектор Медіа» та започаткованих його авторами медіаосвітніх проєктах: «Суспільне мовлення», «Індекс інформаційного впливу Кремля», «Як розпізнати пропаганду в ЗМІ», «Журналістське розслідування: основи», «Новинна грамотність», «Медіадрайвер», «Вибори і ЗМІ», «Телятина», «Приціл», «Донбас: чесно», «MediaSapiens». Ще одним медіаосвітнім проєктом від «Детектор Медіа» є курс «Новинна грамотність», покликаний поширювати медіаграмотність серед населення в умовах військового конфлікту. Змістове наповнення наявних Інтернет-порталів з медіаграмотності спрямоване на формування медіакомпетентності в широкого загалу. Здебільшого всі ресурси виконують однакові завдання: саморозвиток і професійне вдосконалення, розвиток інформаційної свідомості й медіаімунітету, навчання критичного сприйняття медіапродуктів, загальний усебічний розвиток особистості й виховання в неї активної громадянської позиції.

Ключові слова: медіаосвіта, медіаграмотність, медіакомпетентність, медіаімунітет, інтернет-ресурс, інтернет-простір, інформаційні потоки, критичне осмислення інформації.

Постановка проблеми. Питання, пов'язані з медіаосвітою, не так уже й давно потрапили в поле зору науковців, але наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. вони дедалі активніше обговорювалися й досліджувалися вченими різних країн, сьогодні маємо достатні підстави говорити про медіаосвіту як одну з актуальних проблем сучасної науки. Услід за Б. Потятинником уналежнюємо пріоритетні завдання медіаосвіти до актуальних проблем журналістики. Побудувавши ланцюжок медіаосвіта – медіаграмотність – медіакомпетентність, маємо на меті дослідження однієї з платформ першої його ланки, оскільки саме через виховання медіаграмотності, прищеплення знань із царини медіаосвіти можливе формування в людини компетентності, яка допоможе протистояти різного роду маніпулюванням і небажаним впливам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Медіаосвіту як навчальну дисципліну нині включено до програм загальноосвітніх закладів і коледжів, їй приділяють значну увагу в процесі вишівської підготовки майбутніх журналістів і редакторів. Додатковим аргументом на підтвердження наведених думок слугує не лише наявність численних статей [1; 4; 10] із зазначеного питання, а й поява підручників [7; 8; 14], словників [12], аналітичних записок, вебінарів, проведення тематичних конференцій тощо. Тобто заявлене в статті питання належить до актуальних проблем сучасної науки.

Постановка завдання. Керуючись принципом історизму, який передбачає розгляд будь-яких явищ за їх походженням і динамічним розвитком як частини певного цілого з урахуванням

причин і зв'язків, що зумовлюють це явище, маємо на меті хоча б побіжно окреслити контури і зміст тих освітніх інтернет-ресурсів, котрі сприяють формуванню конкретних знань і навичок у сфері медіаосвіти, аби забезпечити реципієнтів від маніпулятивних технологій.

Виклад основного матеріалу. Різноманітні джерела з медіаосвіти в мережі Інтернет можна класифікувати за такими критеріями:

1. За авторством (створені одним автором або групою авторів).

2. За цільовою аудиторією (для широкої аудиторії – різноманітні портали, медіапроекти та навчальна література; для професіоналів – сайти для перевірки фактів, ресурси з журналістськими розслідуваннями), проте, зазначимо, цей поділ є досить умовним.

Сьогодні одним із найпотужніших медіаосвітніх ресурсів в Україні є громадська організація (далі – ГО) «Детектор Медіа» [2], створена українськими журналістами на початку 2004 р. Розробники ГО – талановиті, креативні, цілеспрямовані люди – виокремлюють три основні складники своєї діяльності: покращення якості українських мас-медіа, підвищення медіаграмотності українців, протидія дезінформації та маніпулятивним новинам. «Детектор Медіа» започаткував різнопланові медіаосвітні проекти: «Суспільне мовлення», «Індекс інформаційного впливу Кремля», «Як розпізнати пропаганду в ЗМІ», «Журналістське розслідування: основи», «Новинна грамотність», «Медіадрайвер», «Вибори і ЗМІ», «Телятина», «Приціл», «Донбас: чесно», «MediaSapiens».

Чи не найцікавішим продуктом ГО є ініціатива «Медіачек» – розгляд публічних скарг на неякісні журналістські матеріали. Кожен небайдужий може (не анонімно) заповнити форму для подання скарги та пояснити, у чому саме він убачає порушення. Згодом колектив організації проведе розслідування щодо порушення законодавства та принципів журналістської етики. Публічну відповідь можна отримати на сайті порталу [13].

Наймасштабнішим проектом ГО став портал «MediaSapiens», започаткований у 2010 р. за підтримки Інтерньюз-Нетворк. Цільовою аудиторією редакція проекту вважає журналістів і громадських діячів, політиків і державних службовців, власників і менеджерів різноманітних ЗМІ. Оформлення сайту досить динамічне, оскільки він є проектом ГО «Детектор Медіа», то верхня рубрикація містить активні посилання на головну сторінку організації та інші її продукти, дещо нижче подано вже рубрики саме аналізованого сайту: «Медіа-

просвіта», «Моніторинг», «Інтернет», «Принт», «ТБ/радіо», «Медіаправо», «Медіаетика», «Тренди», «Погляд», «Статті». Рухливе активне меню посередині головної сторінки пропонує три актуальні сьгодні новини, які змінюються щодня. Далі – новини зі світу медіа та інноваційних технологій; політика (російські ЗМІ й пропаганда, українські політики та їхні маніпуляції свідомістю українців); інтерв'ю авторитетних у світі медіаобережності персон; майстер-класи з протидією фейкам і пропаганді.

Рубрика «Медіаосвіта» містить колонки, присвячені майстер-класам, лайфхакам у світі медіа технологій, журналістській освіті, історіям про людей, які змінили хід розвитку медіаосвіти, критиці видань про медіа, медіадослідженням, розвитку відносин дитини та медіа, анонсам подій, пов'язаних із медіаграмотністю та протидією дезінформації тощо.

Рубрика «Інтернет» присвячена захисту від медіа в соціальних мережах, кібербезпеці та поясненню діяльності ІТ-компаній. «Принт» – це огляд преси в Україні та світі, пояснення нових тенденцій і застарілих методів подачі інформації, огляд переваг і недоліків цензури та інші новини зі світу друкованих ЗМІ. Оскільки сьогодні більшу частину інформації середньостатистичний українець отримує через канали ТБ, необхідною є рубрика «ТБ/радіо», де подаються розслідування порушень журналістської етики в ефірному часі.

Усі матеріали порталу обертаються навколо «холодної війни», кожна колонка і стаття так чи інакше торкаються теми російського впливу на українських реципієнтів. Дійсно, сьогодні це одна з основних проблем у світі ЗМІ на пострадянському просторі, проте й у вітчизняних мас-медіа вистачає бруду, у цьому можна пересвідчитися на прикладі телевізійних і друкованих матеріалів, які розглядають у колонках порталу.

«MediaSapiens» – це портал для мислячої людини: тут не нав'язують думку редколегії, а наводяться лише факти. Автори подають матеріали, у яких один факт змальовують з різних боків. Мета проекту – знайти істину під нашаруваннями чужих поглядів і думок, фейків і дезінформації, пропаганди та маніпуляцій.

Ще одним медіаосвітнім проектом від «Детектор Медіа» є курс «Новинна грамотність» [9], покликаний поширювати медіаграмотність серед населення в умовах військового конфлікту. Курс містить десять модулів, у яких автори знайомлять з основами журналістської праці, з впливом комерційного складника на зміст інформації

та хитрощі роботи із соціальними мережами. Курс розрахований здебільшого на журналістів-початківців, оскільки автори звертаються саме до них: «Журналіст повинен розуміти реципієнта», «Ви як журналіст» тощо, тобто курс виконує важливе дидактичне завдання. Натомість, коли йдеться про викриття журналістів-порушників закону, автори звертаються до споживачів інформації. Практичний складник ресурсу реалізовано в корисних посиланнях (інформація про власників медіахолдингів, закони та правила журналістської етики, відео відверто «джинсових» і неякісних матеріалів), скриншотах матеріалів, де методом порівняння подають якісну інформацію та інформацію з порушеннями стандартів журналістики.

Незважаючи на те що курс почав діяти з 05.09.2019, його вже проглянула більше ніж 61 тисяча користувачів, хоча позитивно оцінила лише 141 людина. Крос-медійність ресурсу представлена на різних платформах і в соціальній мережі Facebook.

Ще один проєкт «Детектор Медіа» – «Медіа-Драйвер» [6] – обіцяє не лише навчити виявляти фейки та маніпуляції й протистояти їм, а й пояснює, як уміло використовувати можливості сучасного світу в повсякденному житті, критично сприймаючи все, що пропонують мас-медіа.

Головна сторінка ресурсу відкриває нам світ, що постає з екрану планшета, – гарна метафора у світі сучасних технологій. Навігатор у світі медіа одразу виправдовує самоціль, оскільки пропонує спочатку познайомитися з командою та проєктом загалом. Знайомство на сайті не можна назвати оглядовим: про кожного, хто брав участь у створенні проєкту, подається та інформація, яка викликає довіру реципієнтів. Посібник створили фахівці з медіаінформації та психології, експерти з фейків і пропаганди, досвідчені програмісти й фотографи. Формулу «Мінімум політики та ідеології, а максимум деталей та прикладів», мабуть, можна вважати гаслом авторів проєкту та їхнім основним орієнтиром у роботі.

Сайт створено так, що за зміст кожної рубрики відповідає спеціаліст у своїй галузі. Орієнтованість на підлітків простежується завдяки ігровим назвам рубрик/локацій, привабливість яких очевидна: «МедіаДарвін» (еволюція медіа), «МедіаДавінчі» (епоха саморозвитку), «І-Серфер» (світ Інтернету), «МедіаХолмс» (що і як шукати в Інтернеті), «МедіаЛицар» (як захиститися: технічний аспект), «І-Медитатор» (як захиститися: психологічний аспект), «Кіножер» (Кіно),

«ВізуалГуру» (Відео), «Аудіофіл» (Аудіо), «Фотоман» (Фото), «КопіКоп» (плагиат та авторське право), «Свіжоголов» (пропаганда та маніпуляції), «Руйнівник міфів» (фейки), «Без стереотипів» (сексуальність і гендер у медіа), «Мережевий Ідол» (соціальні мережі). Для зареєстрованих користувачів статусом посібника передбачені відзнаки та нагороди, а також можливість поділитися успіхами в соціальних мережах, що не лише інтригує школярів, а й перетворює знайомство із сайтом на захопливу гру. Звісно, як і більшість Інтернет-ресурсів, аналізований проєкт не може уникнути реклами, а й має, сказати б, компенсуючі переваги: відсутність численних заборон, які часто наявні в навчально-виховному процесі. Рубрики зазначено у вигляді мапи, де немає чітких структури та плану: підліток може самостійно обрати саме ту тему, яка зацікавить його найбільше. Можливість вибору й самостійного планування навчально-ігрового процесу, звісно, стимулює зацікавленість дитини проєктом.

Контент посібника спрямований на те, щоб учити дитину критично мислити, тому на його сторінках немає жодної світліни чи відеоролика без посилання на джерело, уся інформація підтверджена гіперпосиланням на українські та світові статистичні дані. Користувач у змозі не лише автоматично споживати запропоновані йому матеріали, а й оцінювати їх достовірність.

Принцип крос-медійності реалізується в проєкті «МедіаДрайвер» за рахунок пристосування до різних платформ: сайт доступний реципієнтові на комп'ютері, планшеті та в мобільній версії; акаунти проєкту представлені сторінками на Facebook і Twitter.

Процес адаптації підлітків у світі сучасного медіапростору повинен стимулювати:

– реалізацію художньо-творчого потенціалу, що впливає на професійну орієнтацію («Медіа-Драйвер» у кожній рубриці надає десятки посилань на різноманітні джерела інформації – від мистецтва до громадської діяльності й науки. Так, підрубрика «Буквоїдство третього тисячоліття» пропонує всім охочим долучитися до електронного сховища OpenLibrary, яке має на меті створити профайл на кожну опубліковану книжку);

– формування емоційної та інтелектуальної рівноваги (проєкт поступово пояснює ті явища, які можуть викликати стан занепокоєння в дитини. Для запобігання нервовому напруженню підлітків автори починають розділ не з викривальних статей на кшталт «Досить ковтати фейки», а з «Детальної анатомії брехливої новини»);

– формування власної активної громадянської позиції (через локацію «Базовий комплекс прийомів для кіберзахисту», наприклад, можна навчитися не лише захищати себе від фішингу, а й пропагувати захист у Мережі серед знайомих);

– засвоєння низки вмій і навичок, необхідних для повноцінного розуміння та критичного осмислення інформації («МедіаДрайвер» передбачає наявність розділу «Що і як шукати в Інтернеті», у якому детально описано історію розвитку пошукових систем, принципи їх роботи, їх належність певним медіахолдингам чи фізичним особам);

– формування цілісної картини світу (рубрика «Як захиститися: психологічний аспект» пропонує поміркувати над питаннями, що мають на меті запобігти «цифровому слабому мсту» та кібербулінгу, а також учить бачити світ на 360°, тобто не лише очевидне, а й приховане під нашаруванням маніпуляцій і фейків).

Ще одна гра, але для дорослих – «Медіаграмотна місія» [5] – передбачає автоматичне збереження, тому немає необхідності проходити гру одразу, можна перерватися, а згодом поновити збережене. Похмурий фон, на якому зображений завод часів СРСР (з огляду на його розбитий зовнішній вигляд) і грозовий дощ, що складається зі слів «пропаганда», «упередження», «реклама», «маніпуляції» тощо, – метафора про інформаційну зливу, яка застала нас зненацька. Задум порталу: у місті з'явилася фабрика, яка виробляє «джинсу» та фейки, маніпуляції та пропаганду, і лише критично мисляча людина зможе побороти це зло за допомогою логікоміру, брехнерізу та інших приладів, що допомагають викривати інформаційне сміття.

Гучні метафори на кшталт прочитання тексту в жовтих і рожевих окулярах характеризують матеріали жовтої преси та небажання громадськості думати, а під лінзою правди – сприйняття інформації критично мислячою людиною. З огляду на ситуацію військового конфлікту в Україні, розробники пропонують ознайомитися зі словником нейтральної термінології, який застерігає від уживання мови ненависті, наприклад, ситуацію на Донбасі пропонують називати так: *військовий конфлікт, збройне протистояння, конфлікт на сході України, зона АТО, зона конфлікту, військова агресія Росії, війна, агресія, гібридна війна*, а осіб, які постраждали через військовий конфлікт, – *внутрішні переселенці, вимушені переселенці, біженці*.

Хоча гра розрахована на осіб віком від 18 років, за кожен вдало пройдений рівень гравець отри-

мує похвалу, призначену для дітей: «Молодець! Ти правильно зробив висновки», – наче в школі; ресурс побудовано за принципом «теорія – вправи на перевірку засвоєного матеріалу», що теж характерно для навчального процесу в середніх і старших класах.

Завершивши гру, дощ із всіх негативних моментів інформатизованого суспільства припиняється, виходить сонечко, а гравця вітають у вільному, яскравому та розумному світі медіаспоживання. Крос-медійність проекту: він доступний і на комп'ютері, і на планшеті, і на телефоні, проте краще проходити онлайн-гру на комп'ютері (з якісною відео-картою та платою), адже проект досить важкий для такої операційної платформи, як Андроїд.

Проект «Про Інтернет», заснований у 2014 р. Google спільно з Інтернет Асоціацією України, – це комплексний освітній ресурс для вчителів і дітей. Метою проекту є підвищення цифрової компетентності учнів українських шкіл. Окремо порталом передбачено інформацію для вчителів, де містяться методичні рекомендації та практичні завдання для уроків. На сайті також можна пройти інтерактивну гру «Подорож на Астерікс», яка допоможе закріпити знання й навички роботи з інформацією в Інтернеті. За даними дослідження Київстар «Знання та ставлення українців до питання безпеки дітей в Інтернеті» [3], 60% опитаних дітей (550 дітей-жителів Києва) отримували пропозиції заробити гроші в Мережі, 12% отримували відео з насиллям, 26% відправляли конфіденційну інформацію на прохання незнайомих людей, 28% отримували пропозицію заробити гроші за рейтинги в грі, проте лише 72% опитаних батьків (550 батьків-жителів Києва) розповідали дитині про ризики в Інтернеті. З огляду на дані дослідження, можемо стверджувати, що безпека дитина в Інтернеті – одне з ключових завдань виховання в них медіаграмотності.

Інтерактивний підручник містить теоретичні положення, але, що значно важливіше, – покрокові інструкції з аспектів захисту. Сторінки проекту насичені зовнішніми гіперпосиланнями, які збагачують світогляд дитини, пропонують альтернативну й корисну заміну маніпулятивним сайтам, де гають свій вільний час учні та їхні батьки. Проте внутрішні посилання неактивні, тому зручність переходу зі сторінки на сторінку чи з розділу на розділ можна забезпечити лише власноруч. Кожен модуль можна завантажити у форматі PDF і роздрукувати. Орієнтованість на дитину простежується у великому розмірі кегля, шрифтових

виділеннях, графічних зображеннях і малюнках, невеликій кількості рядків на сторінці інтерактивного підручника.

Завершивши курс «Про Інтернет», кожен може перевірити свої знання з теми, пройти гру, відповісти на питання тесту й отримати бажаний Сертифікат від Google.

Зворотний зв'язок реалізується за допомогою електронного листування, а крос-медійність проекту неможлива через використання технології Adobe Flash, яку підтримує лише незначна кількість планшетів і мобільних пристроїв, а управління персонажем здійснюється за допомогою клавіатури та комп'ютерної миші.

Деяко схожими здаються курс та онлайн-гра «Медіаграмотна місія», що не дивно, зважаючи на спільного для обох ресурсів розробника – «IREX». Схожі теми й використання пояснювального матеріалу: фотофейки на прикладах однакових фотографій, тема «Свобода слова & мова ворожнечі» з використанням однакових тез.

Найбільшими перевагами курсу є його безоплатна основа, інтерактивність, інформативність, практична спрямованість, технологічність, крос-медійність, короткі відео-уроки, низка статистичних даних та інфографіки. Недоліки – наявність численних граматичних помилок і неадаптованість до пересічного громадянина, який не володіє англійською мовою.

Отримання сертифікату є однією з передумов завершення курсу, адже, коли людина бачить реальний результат, а не умовну користь від отриманих знань, це стимулює інтерес, аби довести діло до кінця.

Організації-розробники проекту, звичайно, випустили не один курс: важливим для розуміння українського медіаринку, для набуття вмінь аналізувати та перевіряти інформацію є також онлайн-курс «Фактчек: довіряй-перевіряй» (аналіз контенту медіа, промов президентів і політиків, впливу шумових повідомлень на засвоєння переданої ними інформації тощо). Ресурс відкритий для пропозицій і покращення якості, тому елементом фінального тексту є опитування для студентів, які вивчатимуть курс згодом, проте конкретних запитань ним не передбачено, лише загальні: оцініть нас і оцініть себе.

Не лише для професійних журналістів, а й для всіх і кожного, хто прагне розібратися в масиві інформації, стане в нагоді запусканий у 2014 р. за ініціативи викладачів, випускників і студентів Могиланської школи журналістики та програми для редакторів Digital Future of Journalism сайт

StopFake [11]. Якщо на вищоках свого існування метою проекту була перевірка та спростування/підтвердження інформації про те, що відбувається в Україні, то згодом сайт перетворився на ресурс, де аналізується суто кремлівська пропаганда (не лише в Україні, а також у країнах колишнього СРСР і в ЄС). Оскільки статті перекладають 11 мовами (російська, польська, англійська, німецька, іспанська, чеська, румунська, голландська, болгарська, італійська, французька), головна сторінка одразу пропонує обрати мову, якою хочемо отримувати інформацію. Контент ресурсу представлений не лише на сайті, а також у газеті «Твоє право знати» та в соціальних мережах (Facebook, Twitter). Проект не пов'язаний ні з приватними підприємцями, ні з державним забезпеченням, адже спочатку він існував як волонтерський, а пізніше – завдяки краудфандингу (надходження коштів/пожертв від читачів), підтримку надавали Міжнародний фонд «Відродження», «Національний фонд на підтримку демократії», Міністерство закордонних справ Чехії та Посольство Великої Британії в Україні. Мета реалізується не лише спростуванням окремих фейків, а й створенням архівів пропаганди, проведенням тренінгів і конференцій для зацікавлених осіб. Зворотний зв'язок можливий за допомогою листування електронною поштою.

Сайт містить головну сторінку, де постійно оновлюється інформація, з огляду на новинний контент українських і російських ЗМІ. Рубрика «Окремий погляд» – це новини іноземних країн, які стосуються сфери неякісних медіа, фейків і маніпуляцій. Матеріали рубрики «Контекст» – це правдива інформація про тенденції холодної війни, нововведення в різних Інтернет-виданнях, які стосуються ситуації Україна-Росія (Apple почали в російських додатках відображати Крим територією Росії). «Підкаст» дає змогу сприймати інформацію на слух, тобто розрахована на аудіалів. Деякі матеріали дублюються з текстових, а деякі є цілком самостійними. Для тих, хто полюбляє отримувати знання з відео, створено відеоматеріали (у форматі стартапів і розшифровування вже наявних шоу з використанням навичок медіаграмотності). Безкоштовна онлайн-газета, яка має безкоштовний друкований аналог (наклад – 101000 прим.), «Твоє право знати» має неабияку просвітницьку місію, адже в ній стисло й інформативно розповідають про те, як Кремль використовує емоції для своєї пропаганди. Видання містить як корисні уроки та алгоритми виявлення фейків, так і новинний контент, який містить факти, а не судження, і посилання на отриману інформацію.

Варто також звернути увагу на сайт FafeOff.org, який, з огляду на зверстане на головній сторінці прохання про допомогу, є проектом некомерційним волонтерським, що підтверджується відомостями про нього. Ресурс позиціонує себе не лише як сайт журналістських розслідувань, а і як медіаосвітній проект, адже мета його полягає в тому, щоб навчити кожного думати самостійно, знаходити істину та доказувати дійсність власних суджень. Порталом передбачений не лише зворотний зв'язок (електронне листування та дзвінки в редакцію), а й можливість стати автором, для чого треба не так багато: бути зареєстрованим у системі, доповнювати публікації ілюстраціями та відеоматеріалами, надавати первинні джерела інформації. Проте не будь-який текст може пройти перевірку на істинність, тому матеріал повинен пройти перевірку на коректність, істинність, «джинсовість», мову ворожнечі.

Крос-медійність проекту полягає в його доступності на різних операційних платформах і наявності сторінок у соціальних мережах. До речі, якщо у 2017 р. ресурс ще був зареєстрований у «Вконтакте», то у 2019 р. сайт має сторінки лише у Facebook, Twitter, YouTube, Telegram. Змі-

тве наповнення сайту зовсім не виправдовує його мету: це переважно новинний контент, що не впливає безпосередньо на розвиток медіаграмотності суспільства.

Висновки і пропозиції. Отже, можемо стверджувати, що видання медіаосвітньої тематики в Україні поступово розвиваються та набувають популярності як серед професійних діячів мас-медіа, так і серед споживачів інформації, виробленої ними, але розглянутим нами ресурсам бракує системності. Проблема фейкових новин і їх несвідомого поглинання постала як нагальна після подій в Україні у 2014 р., що відбулося у створенні онлайн-проектів і сайтів для спростування недостовірної інформації.

Змістове наповнення наявних Інтернет-порталів з медіаграмотності спрямоване на формування медіакомпетентності в широкого загалу. Здебільшого всі ресурси виконують однакові завдання: саморозвиток і професійне (для журналістів) удосконалення; розвиток інформаційної свідомості й медіаімунітету; навчання критичного сприйняття медіапродуктів; загальний усебічний розвиток особистості й виховання в неї активної громадянської позиції.

Список літератури:

1. Дем'яненко О. О. Еволюція наукових розвідок у галузі медіаосвіти: критичне мислення особистості як основна компонента сучасної медіаосвіти. *Народна освіта*. 2017. Вип. № 1 (31). С. 68–73.
2. Детектор Медіа. URL: <https://detector.media/> (дата звернення: 26.09.2019).
3. Дослідження «Знання та відношення українців до питання безпеки дітей в інтернеті» / Центр соціальних експертиз Київстар. URL: https://rescentre.org.ua/images/Uploads/Files/statistika_dl/research_Kievstar.pdf (дата звернення: 11.11.2019).
4. Литвиненко О. В. Медіаграмотність громадян у контексті гібридних воєн: приклад України, *Young Scientist*. 2018. № 3. С. 259–271. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3/59.pdf> (дата звернення: 18.10.2019).
5. Медіаграмотна місія. URL: https://irex.mocotms.com/ml_game/story_html5.html (дата звернення: 10.12.2019).
6. МедіаДрайвер. Твій навігатор у світі Медіа. URL: <http://mediadrivervonline/> (дата звернення: 29.09.2019).
7. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. : В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко ; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.
8. Онлайн-курс з медіаграмотності. URL: <https://verified.ed-era.com/> (дата звернення: 24.10.2019).
9. Онлайн-курс «Новинна грамотність». URL: <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22> (дата звернення: 18.11.2019).
10. Онкович Г. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі. *Вища освіта України*. 2014. № 2. С. 80–87.
11. Стопфейк. URL: <https://www.stopfake.org/> (дата звернення: 11.11.2019).
12. Федоров А. В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности. Москва : МОО «Информация для всех», 2014. 64 с.
13. Чернецька С. Ініціатива «Медіачек» – публічні скарги на неякісні журналістські матеріали. URL: <https://go.detector.media/iniatsiativa-mediachek-publichni-skargi-na-neyakisni-zhurnalistski-materiali/> (дата звернення: 11.08.2019).
14. Щербаченко Т. Як не заблукати в Павутині. Львів : ВСЛ. 105 с.

Pidmogilna N. V., Drozd A. G. INTERNET PROJECTS AS A RESOURCE OF MEDIA EDUCATION

The article considers issues relevant to modern science related to media education. The various sources available on these issues are classified by authorship and target audience, and among them the most interesting are textbooks, media projects, portals, websites and more. Media education publications in Ukraine are gradually developing and gaining popularity both among media professionals and consumers of the information they produce, but the resources we reviewed lack systematicity. As you know, modern man widely uses Internet resources to obtain information, verify various facts, find fakes, as well as to expand their own educational horizons. An important task is the process of adaptation of adolescents to the modern media space, and it is quite complex and controversial, and it is the formation of skills in the reception of information flows aimed at the efforts of many scholars and educators working in the field of media education. Research attention is focused on the Internet resource “Detector Media” and media educational projects initiated by its authors: “Public Broadcasting”, “Kremlin Information Influence Index”, “How to Recognize Propaganda in the Media”, “Journalistic Investigation: Fundamentals”, “News Literacy”, “Media Driver”, “Elections and Mass Media”, “Veal”, “Sight”, “Donbass: Honest”, “MediaSapiens”. Another media education project from Media Detector is the News Literacy course, which aims to spread media literacy among the population during a military conflict. The content of the existing Internet portals on media literacy is aimed at the formation of media competence in the general public. For the most part, all resources perform the same tasks: self-development and professional development, development of information consciousness and media immunity, training in critical perception of media products, general comprehensive development of personality and education of active citizenship.

Key words: *media education, media literacy, media competence, media immunity, Internet resource, Internet space, information flows, critical comprehension of information.*